

U z n e s e n i e

Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky

(prvého senátu) zo dňa 9. júna 1992 sp. zn. I. ÚS 191/92

vo veci navrhovateľa I.K. proti rozhodnutiu "vyšetrovacie komisie Federálneho zhromaždenia ČSFR pre vyšetrenie udalostí zo dňa 17. 11. 1989 v Prahe".

I.

V ý r o k :

Návrh sa odmieta.

II.

Z o d ô v o d n e n i e

Senát Ústavného súdu ČSFR návrh ústavnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 23 ods. 2 zákona č. 491/1991 Zb. o organizácii Ústavného súdu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a o konaní pred ním a s prihliadnutím na článok 6 ústavného zákona č. 91 /1991 Zb. o Ústavnom súde Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, odmieta. Navrhovateľ J. K. sa prostredníctvom svojho advokáta obrátil dňa 26. 3. 1992 na Ústavný súd ČSFR s ústavnou sťažnosťou smerujúcou proti " Vyšetrovacej komisii Federálneho zhromaždenia ČSFR na vyšetrenie udalostí zo dňa 17. 11. 1989 v Prahe ", ktorú označil za orgán verejnej moci porušujúci jeho základné práva a slobody garantované ústavnými zákonmi Federálneho zhromaždenia ČSFR a medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách ratifikovaných ČSFR. Podľa navrhovateľa stanoviskom " vyšetrovacej komisie " zo dňa 26. 1. 1992 bolo porušené právo sťažovateľa na zachovanie jeho ľudskej dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti, zakotvené v článku ods. 1/ a právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním a zverejňovaním informácií o jeho osobe zakotveného v článku 10 ods. 1/ ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd. Preto požadoval, aby Ústavný súd ČSFR v náleze vyslovil, že zverejnením údajov " vyšetrovacej komisie " boli porušené základné práva a slobody navrhovateľa, " vyšetrovacej komisii " sa zakazuje zverejňovať údaje zhromaždené Federálnym ministerstvom vnútra ČSFR o navrhovateľovi a prehlasovať o ňom, že bol vedomým spolupracovníkom ŠtB. Senát Ústavného súdu ČSFR predložený návrh v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 zákona č. 491/1991 Zb. predbežne prerokoval na neverejnom pojednávaní a rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku uznesenia.

Východiskom pre rozhodnutie senátu Ústavného súdu ČSFR bolo vymedzenie pojmu " orgán verejnej moci ". Určujúcim kritériom bolo určenie rozdielov medzi právom verejným a právom súkromným.

Podľa právneho názoru senátu Ústavného súdu ČSFR verejnou mocou je taká moc, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Subjekt, o ktorého právach alebo povinnostiach rozhoduje orgán verejnej moci, nie je v rovnoprávnom postavení s týmto orgánom a obsah rozhodnutia tohto orgánu nezávisí od vôle subjektu.

Verejnú moc vykonáva štát predovšetkým prostredníctvom orgánov moci zákonodarnej, výkonnej a súdnej a za určitých podmienok ju môžu vykonávať aj prostredníctvom ďalších subjektov. Kritériom pre určenie či iný subjekt koná ako orgán verejnej moci je skutočnosť, či konkrétny subjekt rozhoduje o právach a povinnostiach iných osôb a tieto rozhodnutia sú štátnou mocou vynútiteľné, či môže štát do týchto práv a povinností zasahovať.

Orgánom v právnom slova zmysle je právnická osoba, vykonávajúca svoju činnosť ako povinnosť alebo kompetenciu a je zriadená k trvalému a opakujúcemu sa výkonu činnosti.

Uvedené pojmové vymedzenie orgánu verejnej moci, ktorého konaním dochádza v zmysle článku 6 ústavného zákona č. 91/1991 Zb. k porušovaniu základných práv a slobôd zaručených ústavnými zákonmi Federálneho zhromaždenia ČSFR alebo medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách ratifikovaných a vyhlásených ČSFR, však nemožno aplikovať na " vyšetrovaciu komisiu pre objasnenie udalostí 17. novembra 1989 v Prahe ".

V zmysle ust. § 94a ods. 1 zákona č. 31/1989 Zb. v znení zákona č. 457/1990 Zb. o rokovacom poriadku Federálneho zhromaždenia ČSFR si Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia ČSFR alebo snemovne Federálneho zhromaždenia ČSFR môžu zriaďovať pre objasnenie závažných skutočností verejného záujmu, ktoré patria do pôsobnosti Federálneho zhromaždenia ČSFR, vyšetrovaciu komisiu. Tá predkladá svoje zistená s príslušným návrhom k prejednaniu tomu orgánu, ktorý ju zriadil. Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia ČSFR alebo snemovne Federálneho zhromaždenia ČSFR zaujímajú k zisteniam a návrhom vyšetrovacej komisie stanovisko uznesením. Federálne zhromaždenie ČSFR svojím uznesením č. 34 z 20. 9. 1990 si takúto vyšetrovaciu komisiu zriadilo. Systematicky je vyšetrovacía komisia zaradená do V. časti zákona č. 31/1989 Zb. v znení zákona č. 457/1990 Zb. s názvom " Orgány Federálneho zhromaždenia a orgány snemovni ", pričom túto systematicku zachováva aj súčasný zákon č. 56/1991 Zb. o rokovacom poriadku Federálneho zhromaždenia ČSFR. Vyšetrovacía komisia je charakterizovaná v citovanom ustanovení ako alternatívna možnosť Predsedníctva Federálneho zhromaždenia ČSFR alebo snemovne Federálneho zhromaždenia ČSFR, pre objasnenie závažných skutočností verejného záujmu. Nie je však ustanovená k trvalej opakujúcej sa činnosti. Túto skutočnosť dokumentuje uznesenie Federálneho zhromaždenia ČSFR č. 34 zo dňa 20. 9. 1990, kde sa v bode 1/ cit. uznesenia schvaľuje iniciatívny návrh branných a bezpečnostných výborov SN a SL federálneho zhromaždenia ČSFR s vytvorením parlamentnej vyšetrovacej komisie pre vyšetrenie udalostí zo dňa 17. 11. 1989 v Prahe. V bode 2/ cit. uznesenia ukladá vyšetrovacej komisii, aby s maximálnou rozhodnosťou pôsobila pri objasnení udalostí zo 17.11.1989.

Federálne zhromaždenie ČSFR svojím uznesením č. 94 zo dňa 10. 1. 1991 v bode 2 cit. uznesenia poverilo parlamentnú vyšetrovaciu komisiu zistením, kto z poslancov Federálneho zhromaždenia ČSFR, členov federálnej vlády a ich námestníkov, zamestnancov Kancelárie Federálneho zhromaždenia ČSFR a zamestnancov Úradu predsedníctva vlády bol registrovaný ako spolupracovník ŠtB a akej kategórie. V bode 3/ cit. uznesenia Federálne zhromaždenie ČSFR poverilo zástupcu tejto komisie, aby prípadný pozitívny výsledok oznámil týmto osobám. Mená tých, ktorí do 15 dní od tohto oznámenia zo svojich funkcií a miest neodstúpia, budú zverejnené. Uznesenie Federálneho zhromaždenia ČSFR č. 123 zo dňa 5. 4. 1991 stanovilo časovú pôsobnosť vyšetrovacej komisie, keď v bode 5/ cit. uznesenia požaduje, urýchliť činnosť parlamentnej vyšetrovacej komisie a predložiť

záverečnú správu do 31. 12. 1991. V zmysle uznesenia č. 94 Federálneho zhromaždenia o zverejnení mien poslancov spolupracujúcich s bývalou ŠtB rozhodlo samotné Federálne zhromaždenie ČSFR.

Tieto skutočnosti v plnej miere zohľadnil senát Ústavného súdu ČSFR pri prejednávaní návrhu ústavnej sťažnosti a dospel k záveru, že právny názor navrhovateľa vyslovený v návrhu ústavnej sťažnosti je neopodstatnený a nemá oporu v článku 6 ústavného zákona č. 91/1991 Zb.

Podľa článku 9 ústavného zákona č. 91/1991 Zb. nie je proti rozhodnutiu Ústavného súdu ČSFR prípustný opravný prostriedok